

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vsa leta 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za eden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vsa leta 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za eden mesec 2 K. Kdor hodi sam po nj, velja za celo leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od peterostopne peti-vrste po 12 h, če se oznanilo enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. — Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Vseučiliške reforme v Avstriji.

II.

Ponos po nemškem vzorcu osnovanih vseučilišč je bila od nekdaj njihova resnična univerzalnost, lepa harmonija med gojenjem pozitivne znanosti in pa za razne stroke praktičnega življenja potrebne znanja. Ravno vsled te svoje lastnosti so avstrijske univerze zaslovene po vsem svetu in iz raznih delov sveta so dijaki romali k nogam njihovih profesorjev.

Ali naša avstrijska vseučilišča že nekaj desetletij sem ne napredujejo več nikakor s časom, ona so zastarala daleč, daleč in ne vstrezajo več svojemu namenu in poklicu.

Vse svetovno naziranje se je zlasti v drugi polovici ravnokar v večnost zatonilega stoletja korenito izpremenilo, empirične tehnične znanosti so neverjetno napredovale in vplivale tudi na prej popolnoma spekulativne vede, katere je preje predavatelj s finesami svojega duha in neverjetno kazuistiko lahko obvladal in s pridom razlagal tisočim in tisočim svojih slušateljev.

Malo univerz je torej v prejšnjih dobah popolnoma zadostovalo, bile so jedino možne, ker so bili redki tako spekulativni in kazuistični duhovi, ki bi tedaj svoji nalogi zadostovali.

Dandanes vendar, kaj takega skoro ni več možno.

Empirična metoda, ki je našla najprvo uho v medicino, tudi drugod ni trkala zaman, marveč so ji tudi druge stroke prej ali slej, bolj ali manj radovoljno odprle svoja vrata.

Na modroslovnih fakultetah je empirija zahtevala ustanovitev raznih fizikalnih, kemičnih, geoloških in geografskih inštitutov z raznimi pripomočki, nova metoda zgodovinske vede, kritično raziskovanje zgodovinskih virov, gojitev njenih pomožnih znanosti, zlasti diplomatike, terjalo je posebne zgodovinske semi-

narje in inštitute. Celotno v najspekulativnejši vseh strok, v modroslovje našla je pot nova smer; psihofizika je vedno bolj razširjena in zahteva bogatih inštitutov, obširnih, eksperimentalnih študij in seveda tudi aparatov.

Pa tudi novo prirasle juridične discipline, ki zavzemajo od dne do dne važnejše mesto, narodnogospodarske vede zahtevajo, zlasti če se hočejo praktično gojiti, intenzivnega delovanja v seminarjih, znanstvenih potovanj, obiskovanja raznih obrtnih naprav, študija narodnogospodarskih zgodovinskih virov itd.

Plodonosno delovanje v seminarjih pa ni ostalo omejeno le na te stroke, marveč je bilo se ustanavljati v zadnjih letih na raznih nemških univerzah bogato dotirani, z vsemi znanstvenimi pripomočki, zlasti z velikimi knjižnicami opremljeni seminarji za najrazličnejše stroke pravoštva, od katerih vživajo civilnopravni seminar v Lipskem, Lisztov kazenski seminar v Berlinu, freiburški in strassburški narodno-gospodarski svetovno slavo; iz njih izhajajo najboljši učenjaki-strokovnjaki in najpogostejša dela.

Predavanje ima le še svrhu, slušatelja zanimati in ga orijentirati, podati mu Arijadnino nit, s pomočjo, katere more najti vspešno pot iz labirinta nebrojnih sistemov, učenih del in razprav v raznih strokah.

Predavanje je postalo postranski učni pripomoček; delovanje profesorjev in slušateljev, praktično in znanstveno osredotočilo se je v seminarjih.

Seveda nova metoda vseučiliškega študija zahteva vednega kontakta med slušatelji in profesorjem, ki se mora sedaj bolj, kakor kdaj prej pečati s posameznikom.

Take stike med profesorji in dijaki, ki je pri sedanjih, recimo eksperimentalni, pozitivni metodi v vseh znanostih neobhodno potrebna, ki je za znanstveno delovanje že od nekdaj sploh, kakor nam najlepše izpričuje Nemčija s svojim 18 in Ita-

lija z 28 cvetočimi univerzami, sila blagodejnega vpliva, pa absolutno ni možna ob takem malem številu vseučilišč, kakor jih imamo v Avstriji, ko ima večkrat en profesor čez 100 slušateljev.

Res je, da jih mnogo sploh ne prihaja na vseučilišče, ali ta nemarnost, ki je večkrat materialna nemogućnost bivati v dragem tujem mestu, bi ponehala, ko bi imele naše bolj goste posejane univerze malo slušateljev, ki bi bili v vednem kontaktu s profesorji.

Ali še nekaj je treba za to idealno obdobje med profesorjem in dijaki.

Ne le dobra volja in pridnost od strani slušateljev, marveč tudi od strani profesorjev.

Ti ne smejo poznati, kakor se pri nas žalibog le veliko prevečkrat dogaja, narodne in konfesionalne mržnje, oni slušateljev ne smejo odganjati.

Koliko vzornih in velenadarjenih slovenskih in zlasti slovenskih mladih mož poznamo, katere je nemško-nacionalna mržnja ali pa tudi le strah pred njo odvrnil od profesorja, od seminarja in s tem od znanstvenega delovanja, temu pa morajo odpomoči narodna vseučilišča.

Pa ne le stika s profesorjem, marveč tudi vspešno delovanje v seminarjih zahteva malega, omejenega števila slušateljev iz čisto navadnega razloga, ker znanstvenih pripomočkov ne more biti na vsaki univerzi brez meje, ker more vodja seminarja vspešno napeljevati k delovanju le manjše število, in bi večje število profesorjev na istem seminarju rodilo le zmešnjavo in vedne razprtije, kakor uči izkušnja na naših vseučiliških vsak dan.

Radi tega je decentralizacija avstrijskih univerz nujna potreba, ki se bo morala izvršiti naravno v doglednem času.

Ustanovitvi se bodo morala nova takozvana provincijalna vseučilišča,

o katerih se je naučni minister sam v božični številki »Neue Fr. Presse« izrazil, da je njihovo delovanje, znanstveni in praktični uspehi imenovati prav izvrstnim.

V zvezi s tem vprašanjem pa se bo moralo rešiti tudi ono narodnih vseučilišč.

Vpoštevati pa boče pri tem seveda Ljubljana, ki ima, kakor smo že opetovano povdarjali, vse predpogoje za vseučilišče v smislu sklepov deželnega zbora kranjskega, ki bi vstrezalo potrebam vseh na avstrijskem jugu živčih narodov.

Zato bi bila Ljubljana brezdvombeno mnogo bolj primerna kakor Trst, ki je edina avstrijska trgovinska luka, kjer bi med lahko razdražljivim, nestrpnim prebivalstvom radi najmanjših dijaških nemirov nastali izgrede, ki bi naše ekonomično življenje ravno tako oškodovali, kakor smo to mogli lani videti; o Gorici pa radi obmejne lege, radi pomanjkanja vsakega znanstvenega predpogoja itak ne more biti resno govora.

Ali tudi drugače so naše univerze potrebne preosnove. Poglejmo na pr. le juridično fakulteto. Tukaj se predavajo za prvi državni izpit še vedno dve leti predmeti pravne zgodovine, kakor pred sto in toliko leti, ko so bile te stroke splošnega prava še aktualne, ker je bilo takozvano »gemeines Recht« vladajoče, edino veljavno pravo.

Sedanje pravo pa, toli obsežno in važno pa se obravnava ravno tako dve leti v drugem bivenju, pri čemur pa se sila važno javno pravo, državno in upravno pravo ter narodno gospodarstvo grozno zanemarja in bagatelizira, ker se predava šele v četrtem letu, ko se slušatelj že pripravlja za množico pričakujočih ga izpitov.

Seveda pri nas deslej tega še nismo smeli izpremeniti, ker je bilo »gemeines Recht« do l. 1900 še vedno veljavno pravo v Nemčiji in je ondi

torej opisana uredba imela vsaj nekaj smisla.

Ali Nemčija je predavanja iz predmetov pravne zgodovine takoj nekoliko omejila, ko je stopil občni državljanski zakonik v veljavo.

Pri nas pa se še vedno nihče ne gane, marveč se raje prepira de lana caprina et quibusdam rebus aliis.

O brezsmiselnem juridičnem rigoroznem redu pa, ki je valed nove odredbe, katera prepoveduje izvršiti prvi rigoroz v zadnjih štirih tednih osmega semestra, postal neznosen, niti ne govorim.

Omenili smo že gori kot posebnost po nemškem vzorcu ustrojenih univerz, da gojijo znanstvo istotako, kakor vstrezajo tudi praktičnim potrebam.

V tem se bistveno razlikujejo od angleških univerz v Oxfordu in Cambridgu, katere imajo le vzgojevalen namen, ali od francoskih licejev in raznih specijalnih šol, katerih svrha je edino le izobrazba v praktičnih strokah, prepuščajoč gojitev znanosti takojimenoim zasednim učenjakom.

V preteklem stoletju so se razne preje neznane ali zaničevane vede priborile, recimo do sposobnosti vseučiliškega predavanja, do nekeke »Universitätsfähigkeit«. Pri tem mislim na pr. pred vsem na razne trgovske in poljedelske stroke, na veterinarstvo itd.

V Nemčiji so se močje, ki zidajoč nemško cesarstvo niso pozabili nedavno skoro svojega edinega narodnega ognjišča, univerze, ozirali na to okolnost.

Vseučilišča so odprla tem novo procvetnim strokam svoje dvorane; druge vede so jih vsprejele ne brez medsebojnih oplodujočih posledic med se.

Univerza v Monakovem in Strassburgu ima svojo kmetijsko fakulteto, podobno naši samostojni poljedelski visoki šoli, vseučilišče v Lipskem pa ima tudi svoj trgovski oddelek.

Kako pa pri nas! Ne oziraje se

LISTEK.

Pismo.

Spisal J. N. Potapenko.

(Konec.)

Smejati so se tudi morali. Zdaj vidim to jasno. Da, to je v resnici strašno smešno. Tudi smežljivi mladč, ki hoče biti glasovit, in ki v njeni navzočnosti ni mogel izpregovoriti niti ene — ne samo pametne, temveč prostojednostavne — fraze, ali ognjen, očitno ognjen, celo preognjen je, ker se je izza osem dni poznanstva že zaljubil in privedel stvar do usodnega čina.

Ono progiranje po koncertih in pri sprevedu in končno to bedasto pismo! Da, bedasto, do skrajnosti bedasto! Predvsem — zakaj je odpisano? Prosim Vas, dovolite, da se Vam klanjam... Pa se klanjam, ali zato ne potrebuješ nikakega dovoljenja... »in da Vam prinašam k negam svoj čisti zanos...« Moj Bog, kaka fraza! Tako pišejo samo pesniki. In kaj še? »Dati za Vas svoje živ-

ljenje...« Divno! Pa dajte, ako se Vam ljubi! — Ali zakaj potem pismo? Treba mu je bilo končno vendar nekakega povoda. Dobro, ona se smeje, in mož se smeje. Ali nazadnje se ne bo smejal, temveč vprašal: »Kako pravo ima, da nadleguje povsem pošteno ženo s svojimi prostovoljnimi razjasnitvami?« Morebiti me bo to povprašal.

A ko sem pričel pisati to nesrečno pismo, se mi je zdelo, da izvršujem nekaj svečanega, svetega. Moja duša je bila polna zanosu in mislil sem, da jo bodo te zanosne vrstice ganile in ji sporočile moje čuvstvo. O, to je istina, da je mladost zločin.

IV.

In kako čuvstvo je to? Zakaj? Odkod? Kaj je ta žena? Kaj vem o njej? Da živi v razkošju, ker ji je mož jako bogat; da se vsak dan vozi v bazar, da kupuje dragocena oblačila, a večere sprovaja v gledališču in po koncertnih dvorinah, da ima mnogo oboževalcev, ki pa ji gotovo niso pisali naivnih pisem in zato niso bili smešni, nego ji prosto poljubljajo ročice ob priložnostih, ko se to pri-

stoji, ali ki poljubljajo nekako značajno. Da se prekrasno oblači, da je brezprimerno divna.

No, sem li o taki ženi fantaziral ob samotnih urah, kot fantazira vsak mladč, kateremu bije v prsih pravo srce, ko ga prevzame neki nepojmljiv, nerazločen čut, nalik melanholiji in zanosu in obupu in nadi? ... Ne, ne, to je bilo nadzemeljsko bitje, obdarjeno z vsemi odlikami lepote, uma, dobrote, kakršno si more zamisliti samo ognjena mladeniška domišljija, ki hrepeni po nežnem sočuvstvovanju in milovanju, odlikami, katere tako redko sredujemo na zemlji, kakor velike diamante, ki krase cesarske krone... Ne padamo li zato čisto tako globoko, ker se v svojih mislih dvigamo previsoko nad zemljo? Zastonj iščemo s pohlepnim očesom bitje, katero bi odgovarjalo naši domišljiji... Takih bitij na zemlji ni, ker na njej stanujejo ljudje. In mi padamo vsled obupavanja...

Kot preganjana zver, koja čuti od vseh strani preganjanje, mečem se iz kota v kot, stiskajoč čvrsto z dlanmi svoja senca, kot da bi hotel s silo iztisniti iz svoje glave kako

rešilno misel, — ali kaj je mogoče izmisliti, ko je že vse storjeno?

Vse je storjeno. Postal sem smešen. Moj budalasti čin bodo jutri izvedeli vsi znanci, vsa moja mnogobrojna rodbina, in vsi bodo namigavali drug drugemu name, ko me srečajo. Moj ugled resnega in mladega človeka, kateri se bavi z vednostjo, od katerega se nekaj pričakuje tudi v bodočnosti, se bo naenkrat izpremenil v sramoto oboževalca nepristopnih žen, vzdihovalca in pisca zanosnih poslanic... Niti pogledati ne bom smel več v to družstvo, kjer so me včeraj še vsi uvaževali, a nji se bom moral na tri vrste umakniti s pota.

Biti smešen v društvu, ki obstoji pol iz ničvrednežev in bedakov, — kako sramotno čuvstvo je to! Saj oni, ti ničvredneži in bedaki, mi niso nikdar mogli odpustiti, ker sem gojil neke nade, a oni niso imeli nikakih... In prav to jih bo dvignilo nad mene.

Osramočen sem, osramotil sem sebe! Dal bi leto svojega življenja človeku, ki bi mi rekel in dokazal, da tega ni, da nisem pisal, niti poslal

tega pisma, da nisem letal h koncer-tom in sprevedom, da ulovim pogled te lepote, da nisem rdel kot šema pri vsaki njeni besedi, da ji v obče nisem bil niti predstavljen, da nisem nikdar gojil nikakih nad, da bom glasovit matematičar (ponavljam, da tudi nisem postal!) da se naposled niti rodil nisem, da me ni, ni, naravnost ni...

No, to je storjeno, gotovo, neizpremenljivo... In zopet padam onemogel v naslanjač in brez moči gledam plavkaste plamenčke, ki odletajo iz ogljenih polen.

V.

V predsobji je pozvonilo. Skočil, letel sem iz sope in z neverjetno enerzično obrnil ključ v ključavnici, a potem odstopil začuden, pretresen... Služabnik... To je on, oni isti... On stoji pred menoj in išče nekaj v svojem žepu, posegši z roko pod suknjo. Kaj more tam biti? O, vse, vse, kar si moreš zamisliti, samo najstrašnejše: preziren odgovor, najpokornejša prošnja, da ne pridem nikdar več niti na prag, poziv na dvoboj... »Odgovor?« — vprašam služabnika a v meni drhče glas, noge, roke,

na stari zgodovinski ustroj, privzeli smo naenkrat poleg nemškega tudi francoski zistem specialnih šol. Ustanovila se je trgovska visoka šola, eksportna akademija, poljedelska in veterinarska visoka šola na Dunaju ne oziraje se na dežele, kamor ti zavodi po njih namenu, legi in naravi dežel spadajo!

Koliko bolje bi bilo priklopiti jih iz financijelnih in praktičnih ozirov četvorici sedanjih fakultet, katere bi se gotovo ne pritoževale, ko bi se pomnožile za eno ali dvoje sester. Uprava, ki sedaj pri vsakem posameznem teh zavodov stane toliko in toliko tisočakov, bi združena s sedanjo univerzitetno upravo stala neznatne svote; marsikateri na vseh teh šolah enaki predmeti bi imeli lahko iste, bolj plačane in vsled tega tudi kvalitetno višje stoječe zastopnike v profesorskem zboru.

Velikanski, predmeta komaj vreden, pa vendar duševne sile moreč boj teh zavodov za doktorsko dostojanstvo, ki pristojna naravno le tudi znanost goječim univerzam, bi bil srečno rešen v trenutku, ko bi se te specialne visoke šole na primeren način združile z vseučilišči in jih zopet pomladile in očvrstile.

Nikakor si ne domišljamo, da smo se dotaknili vseh ran, iz katerih krvavi naše visoko šolstvo. Naš namen je bil edino le opozoriti našo javnost na ta prevažen predmet.

Pričakujemo pa, da se bodo naši poslanci z vso jim lastno vneto poprijeli te za vso našo državo in zlasti za naše vseučilišče sile važne zadeve ter jo ob priliki, ki se jim zdi primerna, sprožili na pristojnem mestu.

Penzijsko zavarovanje privatnih uradnikov.

S prvotnim zakonskim načrtom socialno-političnega odseka vlada ni bila zadovoljna. Vršila so se nova pogajanja med vlado in posl. Počtom kot načelnikom omenjenega odseka. Dosegel se je nekaj kompromis, katerega rezultat je novi zakonski načrt o penzijskem zavarovanju zasebnih uradnikov s katerim zakonom se je začel baviti odsek v predvčerajšnji svoji seji podrobno.

Novi zakon natančno določa, katere osebe se morajo zavarovati za pokojnino. To so le take osebe, ki imajo plačo po značaju uradnikov, potem pa tudi taki uslužbenci ne glede na uradniški značaj, ki se bavijo le, ali vsaj deloma z duševnim delom. Tukaj sem spadajo tudi trgovski pomočniki. Na predlog posl. Wilhelma pa so se v to kategorijo uvrstili tudi poslo- in delovodje vseh strok.

Zavarovalna obveznost se začne z 18. letom. Zavarovanci se delijo v 6 plačilnih razredov. V 1. razred spadajo zavarovalni obvezanci, ki imajo do 900 kron plače, v 2. razred s plačo 900

usta, črevlji, glava, in ves drhčem kot v mrzlici.

Naposled izvleče in mi poda pismo, ono isto, katero sem pisal. »Vrnili so zatvoreno«, mi šine v glavo in vsem mojim grdim čutom se pridružuje še sram pred služabnikom, ki je bil porok moje sramote.

»Kaj je? A kaj je to? mrmram, čuteč, da mi moje lastno pismo zge prste.

»Ni jih doma!« pojasni služabnik spoštljivo. »Iz bazara se še niso vrnili... Ali zapoveste, da nesem pismo pozneje?«

Služabnik je doživel povsem neobičajen prizor. Dvignil sem radostno roke, odletel iz predsobja v sobo, pa počel skakati kot noro tele. Potem sem priletel k njemu, objel ga in poljubil povsem ljubavno. No, naposled se je uveril, da ima posla z norcem, ko sem izvlekel denarnico in mu dal rubelj, potem drugi, tretji, — a meni se je vse zdelo, da moja sreča še ni dosti poplačana, — pa četrti peti, in bil sem povsem ponižan, ker v moji denarnici ni bilo ničesar več.

Od tega časa je že prešlo kakih dvajset let. Ali od tedaj nisem pisal niti enega ljubavnega pisma več.

do 1200 K, v 3. razred s plačo 1200 do 1800 K, v 4. razred s plačo 1800 do 2400 K, v 5. razred s plačo 2400 do 3000 K in v 6. razred s plačo nad 3000 kron.

Starostna renta znaša v 1. razredu na leto 675 K, v 2. razredu 900 K, v 3. razredu 1125 K, v 4. razredu 1350 K, v 5. razredu 1575 K, in v 6. razredu 1800 K. Pravico do starostne rente imajo moški zavarovanci z dopolnjenim 65., ženske pa z dopolnjenim 60. letom. Pri tem lahko dotična oseba ostane še vseno nadalje v službi.

Renta za vdove znaša v 1. razredu 225 K, v 2. razredu 300 K, v 3. razredu 375 K, v 4. razredu 450 K, v 5. razredu 525 K in v 6. razredu 600 K.

Zavarovalnino bodeča plačevala delojemalci (zavarovanci) in delodajalec od vsake mesečne plače, in sicer v 1. razredu delodajalec 4 K 25 h, zavarovaneec 2 K 50 h, skupaj 6 K 75 h, v 2. razredu 5 K 40 h + 4 K = 9 K 40 h v 3. razredu 6 K 55 h + 5 K 50 h = 12 K 5 h, v 4. razredu 7 K 70 h + 7 K = 14 K 70 h, v 5. razred 8 K 85 h + 8 K 50 h = 17 K 35 h in v 6. razredu 10 K + 10 K = 20 K. Iz teh prispevkov se ustanovi fond in rezerva, prihranki pa se porabijo za invalidne rente ter za vzgojevalne prispevke otrokom.

Penzijski zavod bo imel svoj sedež na Dunaju, v vsakem prestolnem mestu bo deželna zveza, in pri vsakem okrajnem glavarstvu okrajna zveza.

Načrt novega zakona je vsekakor dalekosežnega socialnega pomena, ki bo razbremenil občine in javne dobrodelne zavode, ako se bode tudi v tej obliki sprejel ter izvajal.

Dogodki na Balkanu.

Kako malo je verjeti turškim poročilom, kaže najnovejša turška vest, da sta voditelja macedonskih odborov general Cončev in Delčev padla v bojih. Cončev se ves čas ni ganil iz Sofije, kjer živi pod strogim policijskim nadzorstvom, Delčev pa je s svojimi četami v varnih gorskih zatišjih. Take vesti turške oblasti nalašč širijo v svet, da bi ožunačili Turke, ki so vsled dogodkov v Solunju postali popolnoma obupani. Vstaško gibanje je začelo uprav sedaj zavzemati revolucijski značaj. Sedaj se ne more več o tem govoriti, da je gibanje umetno, da se čete sestavljajo v Bolgariji ter se pošiljajo v Macedonijo Turke nadlegovat. Macedonsko prebivalstvo se samo vzdiga proti turškemu vladnemu sistemu. Zadržane nemire v Solunju je vzpizorila le macedonska inteligenca. Poglavarji organizacije, Sarafov, Delčev, Petrov se ne izpostavljajo, da bi jih Turki ubili ali ujeli. Tega jim tudi ne dovolje čete same, ki dobro vedo, kako bodo svoje izborne voditelje še potrebovali v resnejših časih. Pri zapiranju Bolgarov je začela sedaj Turško tudi podpirati Grška. V vseh grških mestih so začeli Bolgare zasledovati ter zapirati. Tudi hišne preiskave se vrše proti Bolgarom kakor na turških tleh. Splošno začudenje v političnih krogih je obudilo da je Avstro-Ogrska svoje vojne ladje razun ene odpoklicala iz Solunja, dočim pošlje Italija tja še nove ladje. S tem se nekako potrjuje vest, da hoče Avstro-Ogrska preprečiti aspiracijo na Albanijo Italiji. — Avstro-ogrski poslanik v Peterburgu, baron Aehrenthal je poklican na Dunaj. Gre se baje pri tem za dogovor glede Macedonije. — Turške vojaške operacije napredujejo zato tako počasi, ker manjka denarja. Turška si mora najemati že majhna posojila po 1000 frankov.

Politične vesti.

— Bivši minister grof Ledebur je včeraj umrl v Pragi, star 61 let. Z Badenijem je prišel v ministristvo in z njim tudi padel. Bil je neizprosno nasprotnik mladočehskih teženj. V ministristvo je prišel največ vsled tega, ker je v deželnem zboru češkem leta 1894 na vse kriplje zagovarjal koalicijsko ministristvo. Za svoje klerikalno delovanje je dobil križec Pijevega reda in križec pro ecclesia et pontifice. Kot posestnik treh velikih graščinskih posestev je bil eden najbogatejših veleposestnikov na Češkem.

— Carinski odsek je sprejel včeraj carine na les. Posl. Vuković je vprašal vladnega zastopnika, ali se že res vršijo pogajanja glede obnove trgovinske pogodbe z Italijo in če so se res pri tem sklenile gotove obveznosti glede vinske klavzule. Vladni zastopnik je odgovoril, da se še ni ničesar storilo v ta namen, ker je še dovolj časa. Glede vinske klavzule pa lahko dá zagotovilo, da se ista ne bo več obnavila.

— V pogodbenem odseku sta se sprejela člena XI. in XII. Posl. Biankini je stavil resolucijo glede živinske cene in za znižanje cene soli za nasoljevanje domačih sardel.

— V poljskem klubu je nastala kriza. Načelnik vitez Jaworski baje odstopi, njegov naslednik bo grof Dzieduszycki. Kriza je nastala zaradi glasovanja za odpravo § 14. Večina v klubu je za odpravo § 14, ako bi večina v državnem zboru dovolila poostrenje obstoječega pravilnika.

— Svobodna zveza odvetnikov državnega zbora je imela včeraj sejo pod predsedstvom posl. dr. Schückerja. Sklenilo se je, vlado naprositi, da izdela zakon, s katerim se prenosuje sedanje administrativno postopanje.

— Odstop nadškofa dr. Kohna. Med vlado in rimsko kurijo se je dosleglo diplomatskim potom popolno soglasje, da pod sedanjimi razmerami dr. Kohn nikakor ne more ostati na svojem mestu. Ker se ga ne more odstaviti, skušalo se ga bo pregovoriti, da prostovoljno odstopi. V ta namen ga pokličejo v Rim, kjer se mu ponudi kardinalstvo in visoka služba v rimski kuriji. Ako tega ne sprejme, dodal se mu bo koadjutor z dalekosežnimi pooblastili.

— V ogrskem državnem zboru je govoril posl. Tomažić o hrvaških dogodkih ter rekel, da izvirajo nemiri iz slabih gospodarskih razmer in iz narodne politike. Agitacija ne prihaja iz Dunaja, niti iz inozemstva sploh, temuče se goji v mejah ogrskega kraljestva.

Katoliški uzori.

(Dalje.)

Iz načelnega cerkvenega nauka, da so solnce, zemlja, mesec, zvezde itd. vstvarjene samo zaradi človeka, da mu služijo, je seveda izhajal nazor, da sta človek in zemlja, na kateri prebiva, središče vsega stvarstva. Zemlja je po teh nazorih prizorišče, kjer se igra velika drama, boj med dobrim in slabim, med Bogom in hudičem in predmet tega boja je človek, oziroma človeška duša. Zemlja je po teh nazorih bojišče za nasprotja, vladajoča v nevidnih regijonih in kaj je bolj logično, ko da se je mislilo, da stoji zemlja res sredi vsega, kar obstoji, da so na zemlji osredotočene vse sile nature. Mislilo se je n. pr., da provzroča Saturn mraz in sušo na zemlji, Marc pa vročino, Danica da prši na zemljo roso, Merkur da dela ljudi zgovorne, mesec da daje vlažnost in hladi, kar je solnce razgelo. Celo nebesje nad planeti je imelo svoje določene opravke, zlasti se je mislilo, da ima vsaka posamezna rastlina na nebu svojo posebno zvezdo, ki ji daje živlensko moč, kakor mislijo naši kmetje, koder se niso stopili v dotiko s kulturo, da utrne zvezda, kadar umrje človek, kateremu je dajala živlensko moč.

Cerkev je pa tudi mislila in učila, da dobi nebesje gotove moči od zemlje. Tako je n. pr. učila, da vse, kar zemlja izhlapije, se dviga v višave, se tam združi v večje in manjše megle, ki se vnamejo in svetijo kot zvezde. Takisto je cerkev učila, da se sopari, ki se vsled solnčne gorkote dvigajo iz morja, združujejo v višavah, se tam vnamejo in padajo kot ogenj na zemljo.

Dandanes imamo za take otročje nazore o prirodi samo pomilovalni usmev.

Onstran vseh zvezd — je učila cerkev — se nahaja nebeško kraljestvo, sredi zemlje pa je peklo.

Ker je smatrala cerkev našo zemljo za središče vsega stvarstva, je logično, da ni hotela priznati nauka, da se zemlja premika. Proti temu nauku se je borila stoletja z največjo brezobzirnostjo. Ševeda je znanost šla preko vse cerkveni odpor na dnevni red in se je malo

menila za to, da je s tem izpodnesla cerkvenim naukom glavni stebel.

Z ozirom na odločni namen, ki ga je pripisovala cerkev naši zemlji v stvarstvu, je bilo le logično, da si je mislila zemljo povse nepremično ter učila, da se solnce in vsa nebesna telesa sučejo okrog nje tako, kakor se suče kolo okrog osi.

Nadalje je cerkev dolgo časa učila, da ima zemlja obliko plošče. Konci plošče je prepad. O Aleksandru Velikem se je pisalo, da je prišel prav do tega prepada in videl hudobne duhove, ki tam švigajo. Vendar so razboritejši kristijani že dosti zgodaj prišli do spoznanja, da je zemlja okrogla, tako n. pr. solno graški nadškof Virgilij v 8. stoletju. V srednjem veku je zmagal že nazor, da je zemlja okrogla, in sicer se je mislilo, da ima tako obliko, kakor jajce.

V poganskih časih je bil skoro splošno razširjen nazor, da na nasprotni strani zemlje žive ravno tako ljudje, kakor na tej zemlji. Cerkev je bila velika sovražnica tega nauka, saj je bila v tem nauku skrita silna nevarnost, da izhaja vse človeštvo od Adama in Eve. Kdor je v prvih stoletjih kristijanstva verjel, da je zemlja okrogla in da tudi na nam nasprotni strani žive ljudje, je bil krivoverec. Papež Caharija je 1. maja 1748 pisal solnograškemu nadškofu Virgiliju ostro pismo, da je krivoverec in odpadnik od Kristusa, ker uči, da so tudi na nasprotni strani zemlje ljudje. In cerkev je ta nauk še stoletja pobijala, dokler ni razkritje Amerike cerkvi in njenemu nazoru o edinstvu človeškega rodu za vedno izpodneslo tal. (Dalje prih.)

Dnevne vesti.

V Ljubljani. 15. maja.

— **Osebnosti.** Železniško ministristvo je na predlog trgovske in obrtne zbornice kranjske imenovalo gosp. župana Ivana Hribarja članom državnega železniškega sveta in g. Vinka Majdiča njegovim namestnikom, oba za dobo treh let.

— **Učiteljska imenovanja.** Začasni vodja 1. mestne deške ljudske šole, g. Jakob Dimnik, je imenovan nadučiteljem na tej šoli. — Definitivna na svojih mestih sta postala g. Fran Petrič v Strugi in gosp. Marija Bole v Vipavi. Premoščeni so: G. Martin Judnič iz Trnovega v Postojno, g. Fran Mercina iz Senožeč v Vipavo, g. Jos. Petrič iz Nemške Loke v Česnjico, gosp. Amalija Kotlušek iz Vipave v Gorenji Logatec in gosp. Jerica Zemljan iz Tomišlja v Studenec. V pokoj so šli nadučitelji: G. Matija Arko v Begunjah pri Cerknici, g. Leopold Božič v Žireh in učitelj g. Štefan Birk pri Sv. Jakobu ob Savi in g. Gustav Grossmann na Ubelskem.

— **Kmetijsko - kemijsko preskušališče.** Iz krogov svobodomiselnih dijakov na Dunaju smo dobili članek o imenovanju asistenta na tem preskušališču. Članek se peča tudi z drugimi razmerami, ki vladajo na tem zavodu. Članka za danes ne objavimo, ker stojimo na stališču, da je kuratorij odgovoren za njemu podrejen zavod in da je najprvo čakati imenovanja in potem bomo govorili. Kakor nam z Dunaja poročajo, je sedaj kompetiral za službo asistenta tudi izborni kvalificiran tehnik s triletno prakso, kateri je rojen Slovenec in bo menda edin kompetent, ki je zmožen slovenskega jezika v govoru in pisavi, in to resnično, ne pa le na papirju. Če je to res, potem je izključeno, da bi bil kdo drug imenovan in ako ne, govorili bomo resno besedo. Kroge, katerih se to tiče, svarimo uprizoriti nepotrebno razburjenost ter naj so prepričani, da se bo našla pot, preprečiti nakano odvzeti košček domačega kruha Slovencu-Kranjcu, ki v tujini itak ne dobi službe. Postali bomo brezobzirni, in če je zato tudi konec famoznega preskušališča, o katerem zopet danes trdimo, da je pri sedanjih organizaciji nepotreben in je zanj škoda vsakega vinarja deželnega denarja. Kuratorij naj ne igra uloge ptiča noja, on je za vse odgovoren, zato naj razjasni to, kar že vrabci po ljubljanskih strelah divkajo!

— **Kam plovemo?** Iz Bele Krajine je došla pred kratkim v znano

slovensko letovišče na naslov neke osebe naš narod izvajajoča razglednica, predložajo bujen šopek plavic povezan z širokim pruskim trakom in tiskanim besedilom: »Mag auch alles gehn zugrunde, für uns Deutsche kommt die Stunde, wo unser Ziel erreicht, wo keine Macht uns gleicht« in pripisanim Bismarckovim izrekom: »Wir Deutsche fürchten Gott und sonst Niemanden« ter z dodanimi vzkliki »All Heil! Na sdranie!«. Da take razglednice kupujejo in se istih bodisi tudi v šali poslužujejo nekateri rojeni Slovenci, je pač skandal.

— **Javen shod radi dogodkov na Hrvaškem.** Gg. profesor Matko Mandić in dr. Otokar Rybář v Trstu sklicujeta za nedeljo predpoludne ob 10. uri javen shod v telovadnico »Trž. Sokola«, ul. Coroneo 15 s sledečim dnevnim redom: 1. Nagovor prodsestnika. 2. Razgovor o položaju na Hrvaškem.

— **Ljubljanski »Sokol«** je svoječasnno na tem mestu obširno obrazložil ter utemeljil svoj ukrep, da praznuje svojo 40letnico in pa slovenski vsesokolski izlet v Ljubljano — ki jih je sprva nameraval združiti v eni slavnosti — vsako zase, in sicer svojo 40letnico na dan ustanovitve, vsesokolski izlet na pa priredi prihodnje leto. Praznovanje 40letnice se vrši po vzorcu čeških enakih slavnosti, dočim naj bode vsesokolski sestanek kar najpompozantnejša prireditve, ki sme pričakovati tudi najmnogobrojnejše udeležbe s strani slovenskega Sokolstva. In ravno slednja okolnost je bila glavni vzrok, da smo vsesokolski izlet preložili, kajti udeležba bi ravno letos ne mogla biti taka, kakor mora biti na vsesokolskem izletu. Na vabilo so odgovorili prvi Hrvatje, da sicer pridejo — vzlic protiaagitaciji z neke (slovenske) strani — a da ne morejo letos priti polnoštevilno zaradi vsesokolskega izleta v Lvov. Nižjeavstrijska župa pa nas je naravnost pozvala, naj preložimo slavnost na leto 1904, kajti letos se njim in prejkonu tudi drugim češkoslovanskim Sokolom niti po deputaciji ne bo moglo udeležiti vsesokolskega izleta v Ljubljano. To je odločilo! Trditev, da bi mi morali v naprej vedeti, ali bodo češki Sokoli letos prišli v Ljubljano ali ne, je naravnost smešna. Kako zelo upravičen je bil sklep za preložitev vsesokolskega izleta na leto 1904, kaže dve pismi, ki smo jih naknadno še prejeli od predsedstva »České obce Sokolské« ter od odbora »Pražského Sokola«. Obe korporaciji izražata sodušno željo za preložitev izleta, ker letos tako veliki sokolski izlet v Lvov, kakor tudi izlet Sokolstva češkoslovanskega v Češke Budejevice na izlet župe Husove ter končno izlet v Moravske Budejevice črpajo vse njihove sile. Češka obec Sokolska, ki ji načeluje slavnostni dr. Jan Podlipny, nam obljubuje v slučaju preložitve, da bode storila vse možne korake k mnogobrojni udeležbi češkega Sokolstva, »kakršne je treba pri tako veleznameniti slavnosti Vašega društva, kakor pri vsem izletu, pri katerem ustanovite zvezo slovenskega Sokolstva«.

— **Slovensko planinsko društvo** v Ljubljani ima v sredo, dne 20. maja t. l., v restavraciji »Na rodne doma« redni občni zbor. Začetek ob 8. uri zvečer. Na dnevnem redu je: Pozdrav načelnika, poročilo tajnika, poročilo blagajnika, poročilo računskih pregledovalcev, imenovanje častnih članov, slučajnosti.

— **Prvo slov. pevsko društvo »Lira«** v Kamniku priredi v soboto, dne 16. maja 1903, ob 8. uri zvečer v hotelu Fischer pevski večer na čast svojemu društvenemu predsedniku, gospodu Janko Pohlinu, kot novoumenovanemu častnemu članu.

— **Iz Radeč pri Zidanem mostu.** V zadnjem času priklatlja se je v naš okraj neka tatinska družba, ki je že v Svibnem in v Št. Janžu na več krajih vlomila in pokradla, kar ji je bilo mogoče. Dne 13. in 14. t. m. pa so vlomili v hišo Alojzija Višnjikarja v Radečah in mu vkradli kruh in obleko. Tudi v trgovino trgovca g. Franceta Hmelja so vlomili, vendar so jih pravčasno slišali in jih s strelji prepodili. Ravno tako so jih prepodili v vili g. Mejerjeve na Njivicah. Umevno je, da je vsled tega ves trg zelo razburjen, posebno ker se žandarmeriji še ni posrečilo tatov ujeti. Zeleti bi bilo, da oblasti pomnožijo nočne čuvaje in tudi žandarmerijo, ker ni mogoče, da bi trije možje lahko zasledili gotovo zelo veliko tatinsko družbo, ker imajo poleg tega še druge službene opravke.

— **Izpred sodišča.** Kazenske razprave pri tukajšnjem dež. sodišču: 1. Janez Koderman, posestnika sin v Nadgorici se je dne 6. aprila zvečer

april z Janezom Danetom, kajzarjem v Nadgorici. Pred Gregorčevem gostilno sta se sprijela, in je Koderman Daneja s kamnom v roki pogril po cesti. Na Jere Danove opomin, da naj miruje, ji je Koderman kamen v glavo vrgel. Obsojen je bil na 4 tedne zapora. 2 Marija Požar kajzarja žena iz Belskega je 12. maja travna dopoldne pustila svojega pletnega fantička Ivana na ognjišču med tem, ko je ona šla na bližnji, kakih 30 korakov oddaljeni studenec po vodo. V materini odsotnosti prišla je otrokova obleka v dotiko z žrjavico, in ko se je ona čez nekaj minut z vodo vrnila, našla ga je v plamenu; otrok je valed zadobljenih opeklin še tisti dan umrl. Obsojena je bila na 5 dni strogega zapora. 3 Janez Morel, dninar, pristojen v Postojno je hlapcu Francetu Barbišu v Trnovem pri Ilirski Bistrici v jeseni 1902 vzel 90 vin. gotovine, v noči od 5 na 6. marca 1903 12 K vredno sukno, 8 K vredne hlače, 3 krone vreden klobuk, predpasnik in ovratnik v vrednosti 1 K. Vse to priznava Morel, samo glede gotovine pravi, da je vzel le 46 v. Obsojen je bil na 2 meseca težke ječe.

— **Čebelnj roj.** Zgodnji, če ne prvi čebelnj roj na Dolenjskem. Dne 12. maja t. l. je dobil čebelar in posestnik Jožef Kovačič na Bregu pri Velikem gabru — prav velik prvi roj. Radi za čebele skrajno neugodnega vremena na Dolenjskem ni bilo še čuti o kakem roju. Sploh letošnja pomlad je prav slab začetek za čebelarje po Dolenjskem.

— **Shod v kazini.** Jutri zvečer ob 8. uri priredi politično društvo »Bodečnost« v kazinskem steklenem salonu javen shod s sledečim dnevnim redom: 1. Avstro-Ogrska nagodba in novi colni tarif. 2. Gibanje na južni železnici.

— **Ustanovni shod** bode imela v nedeljo, 17. t. m. ob 10. uri dopoldne v gostilni g. Josipa Vetterja v Sv. Florijana ulicah št. 6 krajna skupina zveze slikarjev, pleskarjev, lakirarjev in drugih enakih strok v Avstriji.

— **Na električni cestni železnici** bi se bila včeraj ob pol 5. uri popoldne skoraj pripetila velika nesreča. Hlapec Viktor Šimenc iz Domžal je privozil z obtovorjenim vozom po Gruberjevi cesti navzdol proti Karlovski cesti. Ker voza ni zavrl, zapotekel se je voz navzdol in priletel na električno cestno železnico v trenutku, ko je prišel električni voz. Da ni voznik električnega voza, Ivan Vene takoj svoj voz ustavil, bi bila vozova skupaj trčila in se lahko pripetila velika nesreča. — Na vozalu Škofjih ulic in Sv. Petra ceste bi bil električni voz skoraj zadet v tovarni voz, kateri se je nahajal v vpreženim konjem brez gospodarja na električni cestni železnici.

— **Najden mrtvec.** Danes zjutraj našli so v Ljubljani ob Francovem nabrežju truplo nekega vojaka in je potegnili iz vode. Dognalo se je, da je mrtvec častniški sluga Gottfried Prügger, ces. in kr. stotnika v generalnem štabu Emila Kreneisa. Prügger bi bil moral 1. t. m. odpotovati za svojim stotnikom v Junichen na Tirolsko, pa ni prišel tje in ga od 1. majnika naprej ni nihče več videl. Imel je v Ljubljani z neko oskrbnico ljubavno razmerje in je vsled tega prav nerad šel iz Ljubljane. Morda je tudi to vzrok, da se je sam usmrtil. Truplo so prepeljali v mrtvašnico v vojaški bolnici.

— **Dva navihanca.** Včeraj popoldne sta prišla v Giontinjevo prodajalnico na Mestnem trgu št. 17 dva moška kupovat razglednice. Ko je eden eno razglednico izbral, jo je šel plačat v drugo sobo. Med plačevanjem je prosil, da se mu menja petak. V trenutku pa, ko se mu je oddel denar, je pristopil drugi moški in nujno zahteval zemljevid kranjske dežele. Prodajalec mu je takoj ustregel in pustil med tem petak in denar na pultu, kar pa je prvi moški porabil, da je ves denar pobral in odšel.

— **Aretovan narednik.** Mestna policija je zaprla danes nekega Mihaela Emeršiča, ki je v naredniški uniformi se že več dni potikal po Ljubljani in je ljudem na razne načine izvajal denar, pa tudi blago. Nosil je naredniško uniformo, pa ni bil v to več opremljen.

— **Tatvina.** Kolarskemu pomočniku Valentinu Grabcu v Podmolniku št. 16, občina Sostro, je ukradel postopač Anton Peršič iz Ljubljane srebrno uro z dvema pokrovoma. Oba pokrova sta bila nekoliko potlačena. Peršič je pobegnil iz Ljubljane.

— **Zaprlj so služkinji A. G. in A. V.,** ker sta svoji gospodnji Josipino Smielowsky na Starem trgu pokradli konjaka, vina, 6 robcev, obrišačo in dva para rokavic.

— **Izgubljene reči.** Na poti od hotela »pri Maliču« po Prešernovih ulicah, čez Marijin trg in po Špitalskih ulicah od Regorškove prodajal-

nice je izgubil včeraj popoldne neki potnik zlato iglo z brilantom in drugimi dragocenimi kamni, vredno 300 kron.

— **Delovanje mestne posredovalnice za delo in službe.** Mestni trg št. 27. Telefon št. 99. Od 8. do 14. maja je dela iskalo 14 moških in 46 ženskih delavcev. Delo je bilo ponudeno 8 moškim in 49 ženskim delavkam, v 34 slučajih je bilo delo sprejeto. Od 1. januarja do 14. maja je došlo 1097 prošenj za delo in 993 deloponudb. V 632 slučajih je bilo delo sprejeto. Delo dobe takoj moški: 1 notarski pisar, 5 mizarjev, 1 krojač, 1 trgovski sluga, 7 konjskih hlapcev; 3 vajenci za natakarje in 1 za pekarjo; ženske: 5 računajočih in navadnih natakarij, 1 hotelska kuharica, 2 hotelski sobarici, 3 kuharice, 8 deklic za vsako delo, 4 deklice k otrokom. Službe iščejo moški: 1 komi, 2 hotelska vratarja, 1 hišnik, 1 trgovski vajenec; ženske: 1 najemnika gostilne, 1 kavarniška blaginčarka, več izurjenih prodajalk, 2 gospodinj, 1 fina kuharica, 1 bona, 1 delavka. Oddati je 2 stanovanji z 2 sobama in več mesečnih sob. V najem se iščejo stanovanja z 3 in 5 sobami. 1 stanovanje je bilo oddano.

— **Najnovejšje novice.** Zoper štrajkujoče železničarje v Viktoriji v Avstraliji je sprejel parlament oster zakon, valed katerega se vsak štrajkujoči uslužbenec kaznuje s 100 f. štr. ali z eno leto ječe. — Pri donavski slavnosti v Budimpešti, kateri je prisostvoval tudi cesar, je prišlo do hrupnih demonstracij, ker je vojaška godba zaigrala cesarsko himno. Takoj so vsi dijaki odkritih glav zapeli Kossuthovo pesem, čemur se je pridružilo vse občinstvo. — Brezžični brzojav se upelje za poskušnjo pri novem elektrotehničnem zavodu na Dunaju. — Umor frančiškana. V Catniji so neznani roparji umorili in oropali nekega frančiškana. Odrezali so mu glavo, a truplo vrgli v neko sobo, kjer sta bila zaprta dva psa, ki sta truplo skoraj popolnoma požrla. — Ustrelil se je v Zadru nadporočnik Pokorny. — Zaradi agitacij proti Madjarom je obsojilo sodišče v Devirumunškega duhovnika Stupinjanija v trimesečno ječo. — Novo sredstvo zoper tuberkulozo sta iznašla zdravnik dr. Danelius in dr. Sonnenfeld. Zdravilo je napravljeno iz cvetja neke avstralske cvetice. — Madjari proti industriji. V Turčanskem Sv. Martinu je ustanovila češko slovaška akcijska družba s pol milijonom kapitala tovarno za celuloze. Ker pa je ogrska vlada zahtevala madjarsko vodstvo, se je tovarna opustila ter se sedaj prodaja. — Sarajevska občina izkazuje za leto 1902. preostanka 150 015 K.

— **Zaradi zdravja govedi.** V Simernu v gorovju Hunsrück je bil volilni shod za predajočje volitve v nemški državni zbor. Prebivalstvo se peča večinoma z živinorejo. Govornik, ki je na dolgo in široko priporočal svojega kandidata, je zaključil svoj govor z besedami: »Na Hunsrücku potrebujemo zdravo in krepko govedo, ki je prosta bolezni na parkljih in v gobcu, zato volimo zopet svojega vrliga starega poslanca!«

— **Plavajoča cerkev.** Vikar Krause v Berlinu nabira prispevke za cerkev, s katero bo obiskoval po rekah one ribiče, ki vsled poslov ne pridejo celo leto v nobeno cerkev na suho. Takih brodarjev je po nemških rekah do 130.000. Cerkev bo seveda lesená ter postavljena na široko ladjo, v katero bo lahko šlo do 100 oseb. Zelo praktična misel. Ako ne morejo priti ribiči k Bogu, prišel bo Bog po vodi za njimi.

— **Italijanski kralj Humbert — tožen.** V Rimu se je vršila pred kratkim na civilnem sodišču obravnava zoper kralja Humberta. Tožila ga je grofica Cesarina Gatti Ercolani na plačilo alimentacij za svojega mladoletnega sina, katerega oče je kralj. Povedala je, da jo je pred dvajsetimi leti v Bologni kralj zapeljal in je potem porodila sina, ki še zdaj živi. Ker pa ji kralj noče za vzgojo sina ničesar prispevati, ga je tožila. Po italijanskem civilnem pravu, mora nezakonska mati imeti pismeno priznanje očetovstva od nezakonskega očeta, sicer se ga ne more obsoditi na plačilo alimentacij. Ker pa se je ta obravnava prekinila in tožnici naložilo, da mora preskrbeti še dokumente, po katerih se izkaže, da je bila za časa poroda mladoletna in neozojena, po takem ni za grofico obravnava slabo izšla, se lahko sklepa, da ima ta gotovo kako priznalno pismo od kralja. Rimski sodni dvor je pa tudi tega načela, da čeravno se kraljev

ne more kazenskim potom zasledovati, so ti vendar podvrženi civilnim zakonom, kakor vsak drugi državlján.

— **Prekanjen slepar.** Nedavno je prišel neki mladi gospod v neko pariško knjigarno ter zahteval en zvezek Balzacovih pripovedi. Pomočnik mu takoj ustreže ter pove ceno knjige 40 frankov. Kupcu pa se je cena zdela previsoka ter je vprašal pomočnika, če ni mogoče za nižjo ceno knjige dobiti. Ta mu pravi, da naj gre k lastniku, ki je bil na drugem koncu, mogoče mu on zniža ceno. Kupec se takoj poda s knjigo h gospodarju ter mu jo ponudi za 25 frankov, rekoč, da je v denarnih stiskah. Z veseljem mu trgovec na šteje zahtevano svoto, slepar jo pa z veseljem sprejme ter zbeži. Šele, ko je trgovec svojemu pomočniku povedal o dobri kupitji, razloži mu ta vso prevaro.

— **Kako potuje kitajski dvor po železnici.** Dne 5. m. m. se je kitajski dvor drugič v življenju vozil z »ognjenim vozom«, kakor imenujejo Kitajci naše železnice. Peljal se je iz Pekinga v sosednjo pokrajino. Le s težavo so pregovorili cesarico, da je šla na to »vražjo iznajdbo«. Vlak je imel 150 voz. V prvem so sedeli železniški nadzorniki in ravnatelji, ker brez teh ni hotel dvor potovati. V 2. in 3. vozu so bile razne nosilke in blazine, v 4. je bila cesarska telesna straža, v 5. so bili ministri, v 6. generalni tajnik, v 7. cesar, v 8. podkralj, v 9. cesarica, v 10. mlada cesarica s spremstvom, v 11. princezinje in dvorne dame, v 12. in 13. evnuhi, v 14. visoki dvorni uradniki, v 15. dvorni konji itd. Cesar in cesarica sta bila z vožnjo prav zadovoljna ter najbrže opustita mržnjo do železnice.

Književnost.

— **„Slovenska Matica“.** Ravno kar so izšle za lansko leto izdane knjige „Slovenske Matice“ in sicer: 1. Zbornik znanstvenih in poučnih spisov. Uredil L. Pintar. — 2. Slovenska zemlja IV. del. Vojevodina Kranjska. Zgodovinski opis (34 podob). Spisal Fr. Orožen. — 3. Knezova knjižnica. Uredil Fr. Levčec. (Obsega novelo Ivana Cankarja: »Na klancu«). — 4 in 5. Zabavna knjižica. 14. zvezek obsega dr. Fr. Detele veseloigro »Učnjak« in F. J. Doljana dramatičen prizor »Sami med seboj«. 15. zvezek obsega povesti F. J. Doljana »Pogreb« in P. Gregorca »Brez volje« ter tri črtice Fr. Ks. Meska. — 6. Letopis »Slovenske Matice« za l. 1902. Uredil Evgen Lah.

— **Nova slovenska knjiga s podobami,** namenjena obrtnim šolam in izdelovalcem pohištva, je ravno kar začela izhajati v c. kr. državni tiskarni na Dunaju. Knjigi je naslov: Stanovanjski prostori. Delo v oddelkih po naročilu c. kr. ministrstva za bogočastje in nauk izdal na c. kr. avstrijskem muzeju za umetnost in industrijo osnovani biro za priredbo učil na umetno-obrtnih učilnicah. Tisk in založba c. kr. dvorne in državne tiskarne, na Dunaju 1903. Ze leta in leta se pojavlja potreba, da se izdajo za opravo stanovanjskih prostorov vzorci, ki ne obsegajo samo korektno izvršenih narisov posameznih mobilij, ampak tudi tozadevne podrobne risbe (detajle) s potrebnimi prerezi skrbno izvedene, tako da so naravnost primerni za praktično porabo v delavnici. Ne samo obrtna praksa občuti pomanjkanje takih v obliki in izpeljavi popolnoma zanesljivih pripomočkov, tudi od obrtnih šol se povdarja nabava takega učnega pripomočka kot neobhodno potrebna, da se zviša kakovost pouka. Da se v obeh smereh od pomore, odredilo je c. kr. ministrstvo za bogočastje in nauk periodično izdajanje primernih predlog in poverilo njihovo priredbo zavodu za učila na umetnoobrtnih učilnicah, pomnožitev in zalogo pa c. kr. dvorni in državni tiskarni. Vsako leto izidejo 3—4 zvezki izmed katerih ima vsaki 10 do 12 tabel v velikosti 56:43 cm. Vsak zvezek obsega popoln stanovanjski prostor (spalnico, obednico, kuhinjo, gospodovo sobo, salon i. t. d.); vsi predmeti so predstavljeni v narisih (merilo 1:5 ali 1:6 ali 1:10) ter opremljeni s detajli in prerezi v pravi velikosti, ki so potrebni, da se napravijo v naravni velikosti za delavnico namenjene risbe. Dalje se doda vsakemu zvezku v olajšavo pregleda perspektivna slika celotnega stanovanjskega prostora. Posamezni zvezki bodo obsegali podobe majhnih v gospodinstvu večkrat potrebnih samostojnih mebljev (igralne mize etažere, stole, postave i. t. d.). Delo je po svoji osnovi in izvedbi prikladno ne samo za šolske namene, ampak tudi za obrtno prakso in za samopouk. Knjigotlačna cena za zvezek znaša 10 K; za tozemske šole se pri direktnem odjemanju dovoli 33 1/3 % rabata. Vsak zvezek je posebej na prodaj. Prvi zvezek je izšel februarja 1903

in obsega na 12 tablah priprosto spalnico, t. j.: posteljo, nočno omarico, umivalnik, omaro za obleko in perilo, toaleto, stol in perspektivčen pregleden list. Z naročili se je obrniti naravnost na c. kr. dvorno in državno tiskarno na Dunaju ali na kako knjigotlačnico.

— **Slovenskim pevskim društvom** mi je čast naznaniti, da je prvi zvezek mojih »Potočnice« (zbirka mešanij zborov) dotiskana ter ga dobe te dni ona društva, ki se še niso naročila, prosim najuljudneje, da mi čim prej naznani, koliko iztisov vsacega posameznega glasu žele. V Zagrebu, 13. majnika 1903. F. S. Vilhar.

Nemiri na Hrvaškem.

Hrvatski ban se je v razgovoru z nekim redakterjem izrazil, da glede napisov imajo Hrvatje prav. Ban je pripoznal, da so madjarski napisi na Hrvaškem nezakoniti, in nevoljo hrvatskega naroda na madjarske uradnike utemeljeval s tem, da so madjarski uradniki naduti in da surovo ravnaajo s Hrvatji. Vprašanje je sedaj: Ker ban ve, da se godi Hrvatom krivica, zakaj se ti krivici ni uprl, zakaj ni zahteval odstranjenja teh napisov in teh uradnikov?

Na Sušaki pri Reki je vlada uveljavila izjemne naredbje. Vsi javni lokali se morajo ob 9. uri zvečer zapreti, privatne hiše ob 8. uri zvečer, otroci morajo biti ob 7. uri zvečer doma. Vsako zbiranje ljudi na cesti je prepovedano. Vzlic temu so se tudi v sredo zvečer zgodile demonstracije proti banu. Orožniki so nastopali z največjo brezobzirnostjo. Aretovali so 7 oseb.

Aretovanje dr. Potočnjaka osvetljuje jako karakteristično sodne razmere na Hrvaškem. Dr. Potočnjak je bil aretiran dne 8. t. m. ob 2. uri popoldne. Še isti dan je priobčil »Pester Lloyd« brzojavko iz Zagreba, v kateri se poroča o tem aretovanju in se piše tako, kakor da je že dognato, da je dr. Potočnjak izdal znane oklice. Ta brzojavka je bila že prej oddana intiskana, predno je bil dr. Potočnjak aretiran. Šele 9. t. m. je bil dr. Potočnjak zaslišan. Izjavil je, da prevzame za svoje proti banu napjerene brošure vso odgovornost in želi, da se ga zaradi njih postavi pred sodnijo. Izjavil je tudi, da z oklici na punt ni v nobeni zvezi. Dasi ni proti njemu niti sence dokaza in se nasprotno ve, da dr. Potočnjak s temi oklici ni v nobeni zvezi, so ga vendar pridržali v zaporu.

Tudi naglasodba. Te dni so v Zagrebu hoteli aretirati nekega odličnega meščana. Deželni veterinarski nadzornik, svetnik dr. Kristof je aretiranju ugovarjal, zagotavlja vladne organe, da bo on priča, da je dotični meščan popolnoma nedolžen. Zaradi tega je bil dr. Kristof nemudoma — penzioniran!

Hrvaški detektivji v Trstu. Poroča se, da sta prišla v Trst dva zagrebška detektiva, da zasledujeta Marjanovića in Sirovatko, in povohunita med tržaškimi Slovenci in Hrvati.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 15. maja. Včeraj popoldne ob 4. uri se je vršil tu velik shod za univerzo v Ljubljani. Navzočni so bili slovenski poslanci: dr. Ferjančič, dr. Ploj, Pfeifer in Žitnik, hrvaški poslanci: Biankini, Spinčič, Perić in Vuković in češki posl.: Karbus, Sramek in Skala. Zastopana so bila vsa slovenska dijaška društva. Posl. Karbus je v svojem govoru rekel, da vsa, kar se navaja proti slovenski univerzi v Ljubljani, se je svoj čas navajalo proti češki univerzi v Pragi. Vlada nima dobre volje — to je vse. Izjavil je, da bodo Čehi Slovence v tem vprašanju odločno podpirali. Posl. dr. Ferjančič je navduševal visokošolce, naj ne odnehajo od dela za ta postulat slovenskega naroda. Poslanci se bodo vedno in

vedno zavzemali za to zahtevo, dokler se jim ne ugodí. Sprejeta je bila resolucija, ki zahteva univerzo v Ljubljani in v Brnu in protestira proti temu, da bi se ustanovila italijanska pravna akademija v Trstu ali v Gorici.

Dunaj 15. maja. Po shodu za univerzo v Ljubljani so bile pred poslopjem »N Fr. Presse« in na vseučilišču velike demonstracije. Pred hišo »N Fr. Pr.« so dijaki vpili »Abzug Jagić« in »Abzug N. Fr. Pr.« — »Zeit« trdi, da so bila tudi okna pobita. Na univerzi so dijaki sežgali en izvod »N. Fr. Pr.« in potem hrupno demonstriali.

Dunaj 15. maja. V ressourcei je bil sinoči velik shod, ki se je baval z dogodki na Hrvaškem. Posebno ostro je govoril Biankini. Dejal je baje, da ga je sram, da se v 20 letih ni nihče našel, ki bi bil hrvaškega bana ustrelil in grozil baje, da porabijo Hrvatje vsa sredstva znanosti, zlasti kemije, če bi se sedanje gibanje siloma zatrla.

Dunaj 15. maja. Danes sta bila poslanci dr. Ferjančič in dr. Ploj pri naučnem ministru Hartlu, in z ozirom na Hartlove odloke zastran premestitve italijanskih tečajev iz Inomosta v Trst ali v Gorico zahtevala pojasnil. Hartl je izjavil, da ni čisto nič odločeno, kam da se premeste italijanski tečaji, sicer pa da se reši stvar legislativnim putem. Omenjena poslanca sta pojasnila splošne avstrijske in slovensko-narodne nagibe, ki govoré proti temu, da se v Trstu ali v Gorici ustanovi italijanska pravna akademija in priporočala vladi, naj bo previdna in naj se na noben način ne veže glede kraja, kjer ustanovi italijansko pravno akademijo.

Dunaj 51. maja. V današnji seji poslanske zbornice je posl. Biankini interpeliral zaradi dogodkov na Hrvaškem. Dr. Ferjančič je vprašal prezidenta grofa Vetterja, če hoče posredovati, da gospodska zbornica čim prej reši zakon o plačah avskultantov in pravnih praktikantov. Grof Vetter je odgovoril, da ima to zadevo v rokah pristojna komisija, da pa pride kmalu v gospodski zbornici na razpravo. Potem se je začela debata o izgredih na dunajski univerzi. Bila je mestoma prav viharna, posebao ko je Malik začel mahati krog sebe s cerkvenim škropilnikom in vpiti: »To je orožje za katoliške dijake, ne sablje«. Strastno in žaljivo je govoril Berger, ki je imenoval slovenske visokošolce na Dunaju parasite, princa Liechtensteina pa je proglasil za kralja vseh denuncijantov. Zdaj govori minister Hartel. Za njim bodeta še govorila nemški nacionalci Löcker in klerikalec Ebenhoch. Debata se je ob 4. uri zaključila. Generalna govornika sta bila Stein in Steiner. Posl. Plantan je podal proti napadom posl. Bergerja ostro izjavo, katera se je ob viharne pritrjevanju vseh slovenskih poslancev sprejela.

Carigrad 15. maja. Ruske in francoske vojne ladje ne pridejo v Solun, pač pa ostaneta tam ena avstrijska in ena italijanska ladja.

Carigrad 15. maja. Ruski poslanik Zinovjev je zahteval od vlade, da mora v Strumnici aretovanega bolgarskega metropolita izpustiti iz zapora.

Gospodarstvo.

— **Posojilnica za Ilirsko Bistriški okraj v Trnovem.** Koncem l. 1902. je imela posojilnica 490 zadružnikov in sicer 18, kateri imajo 43 glavnih deležev po 50 K, in 472 z opravnimi deleži po 2 K. Novih hranilnih knjižic se je izdalo 124, uničilo pa 71, obstoji torej 369 knjižic za 400.595 K 10 h. in znaša povprečna vloga 1085 K 62 h. Posodilo se je na novo 59 zadružnikom, 40 zadružnikov je pa posojilo popolnoma vrnilo. Do t. dn. je toraj

439, ki dolgujejo skupaj 304.237 K 55 h. ali povprek 693 K 02 h. Čistega dobička je bilo 2730 K 18 h, kateri znesek se pridene — po sklepu devetega rednega obdnega zbora rezervnemu zakladu, kateri znaša 15383 K 01 h. in bo toraj narasel na 18113 K 19 h.

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka“ v Ljubljani.

Uradni kurzi dunaj. borze 15. maja 1903.

Naložbeni papirji.	Dunaj	Blago
4 1/2% majava renta	101.65	100.85
4 1/2% srebrna renta	100.45	100.65
4% avstr. krona renta	101.10	101.30
4% „zlat“	121.25	121.45
4% ogrska krona	99.55	99.75
4% „zlat“	121.25	121.45
4% posojilo dežele Kranjske	99.75	—
4 1/2% posojilo mesta Spjete	100.00	—
4 1/2% „Zadra	100.00	—
4 1/2% bos. herc. žel. pos. 1902	101.00	102.00
4% češka dež. banka k. o.	99.60	100.60
4% „zast. pis. gal. d. hip. b.	99.60	100.60
4 1/2% „pešt. kom. k. o. z	101.00	102.00
4 1/2% 10% pr.	107.65	108.65
4 1/2% „zast. pis. Innerst. hr.	101.25	102.25
4 1/2% „ogr. centr.	—	—
4 1/2% deželne hranilnice	100.80	101.60
4 1/2% „zast. pis. ogr. hip. b.	100.00	100.60
4 1/2% „obl. ogr. lokalne že-	—	—
4 1/2% „leznice d. dr.	100.00	101.00
4 1/2% „češke ind. banke	100.00	101.00
4% prior. Trst-Poreč lok. žel.	98.50	—
4% „dolenjskih železnice	99.50	99.75
3% „juž. žel. kup. 1/2 1/2	310.75	312.75
4 1/2% „av. pos. za žel. p. o.	101.00	102.00
Srečke.	171.00	181.00
„ 1860/1.	183.25	185.25
„ 1864.	249.00	250.00
„ tizelj.	157.00	158.00
„ zemlj. kred. I. emisije	—	—
„ II.	273.00	275.50
„ ogrske hip. banke	—	—
„ srbske & frs. 100.—	—	—
„ turške	117.75	118.75
Baslika srečke	18.85	19.85
Kreditne	438.00	442.00
Inomoške	84.25	85.25
Krakovski	74.00	75.00
Ljubljanske	69.00	70.00
Avstr. rud. križa	54.90	55.90
Ogr.	27.00	28.00
Rudolfove	68.00	69.00
Salcburške	75.50	76.50
Dunajske kom.	441.00	445.00
Belnice.	—	—
Južne železnice	55.00	56.00
Državne železnice	684.00	685.00
Avstro-ogrsk. bančne del.	1653.00	1683.00
Avstr. kreditne banke	673.00	674.00
Ogrske	732.00	733.00
Živnostenske	1251.00	1253.00
Premogopok. v Mostu (Brux)	680.00	690.00
Alpske montan	388.50	389.50
Praške žel. ind. dr.	1660.00	1668.00
Rima-Muranyi	480.00	481.00
Trstovske prem. družbe	385.00	390.00
Avstr. orožne tov. družbe	347.50	349.00
Češke sladkorne družbe	153.00	161.00
Vainte.	—	—
C. kr. cekin	11.32	11.36
20 franki	19.06	19.09
20 marke	23.41	23.48
Sovereigns	23.94	24.00
Marke	117.12	117.30
Laški bankovci	95.30	95.40
Rubliji	253.00	254.00

Žitne cene v Budimpešti.

dne 15. maja 1903.

Pšenica za maj	za 50 kg K	7.55
„ oktobar	50	7.35
Rž	50	6.43
Koruzna	50	6.43
„ maj	50	6.43
„ julij	50	6.44
Oves	50	5.48
„ oktobar	50	5.48

5 vinarjev ceneje.

Veliko vrednost

rogaških kislin v „Tempel“ in „Styria-vrelec“ kot dietetični in zdravilni vodi dokazuje najzgodnejše, primerljive grafične razlage vrelcev iz Rogatca in Karlovič varov, ki jo uprava slatine v Rogatcu interese s tem brezplačno izročila. — Prosi se, sklicevati se na ta list. (1185)

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306.2. Srednji zračni tlak 736.0 mm.

Maj	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C.	Vetrovi	Nebo
14.	9. zv.	741.7	11.2	sl. sever	oblačno
15.	7. zv.	743.2	9.6	sl. svzhod	pol. oblak.
„	2. pop.	740.7	15.9	sl. svzh.	dež

Srednja včerajšnja temperatura 11.3° normale: 13.9°. Mokrina v 24 urah: 9.2 mm.

Mladenič

osemnajstih let, želi vstopiti v službo h kakemu slikarskemu mojstru. Najraje za risanje podob (guadrov). Ponudbe naj se pošljejo pod šifro „Slikar“, Via Bariera v Trstu, poste restante. (1337-1)

Dobro obiskovana

gostilna

na velikem trgu v Škofjiloki

s prenočiščem za tuje in vsemi pripadajočimi prostori, hlevom za konje, velikim dvoriščem, kakor tudi njive in travniki se oddajo v najem na petletno dobo. (1343-1) Natančneje pri gospej Antoniji Jamar, posestnici v Škofjiloki.

Angeljnovi milo

Marzeljsko (belo) milo

Jamčeno čisti jedrni mill. (972-12)

Hišna oprava

se vsled odpotovanja ceno prodaja. (1311-3)

Marije Terezije cesta št. 6.

4 pari čevljev

za samo gld. 2.60.

se oddajo le vsled nakupa velikih množin za to sramotno nizko ceno. 1 par čevljev za gospode, 1 par za dame za zavezovati z močno nabitiimi podplati, najnovejšega kroja, dalje 1 par modernih čevljev za gospode in 1 par za dame, zelo elegantno opremljenih, vsi štirje pari samo 2 gld. 60 kr. Pri naročitvi zadostuje navesti dolžino. Pošilja se po povzetju. (1348)

Razpošiljalnica čevljev

S. W. Löffler, Krakov št. 155.

Zamenjava dovoljena ali se denar vrne.

Občno konsumno društvo

registrovana zadruga z omejenim poročtvom v Idriji

razpisuje službo

glavnega skladiščnika.

Plača in kavcija po dogovoru. Nastop 1. julija 1903.

Ponudbe je pošiljati na naslov: „Občno konsumno društvo“ v Idriji. (1342-1)

Predstojništvo.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Beljaku.

Izvod iz voznega reda.

veljaven od dne 1. maja 1903. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Praga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m. ponoči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. jutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budjevice, Pizen, Marijine vane, Heb, Francove vane, Prago, Lipsko, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m. dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 1. uri 40 min. popoldne osonni vlak v Lesce-Bled, samo ob nedeljah in praznikih od 31. maja. — Ob 3. uri 56 m. popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregec, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budjevice, Pizen, Marijine vane, Heb, Francove vane, Karlove vane, Prago (direktni voz I. in II. razr.), Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 10. uri ponoči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. (Direktni vozovi I. in II. razreda.) — Praga v Novo mesto in v Kočevje. Osonni vlaki: Ob 7. uri 17 m. jutraj v Novomesto, Straža, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m. popoldne istotako, ob 7. uri 8 m. zvečer v Novo mesto, Kočevje. Prihod v Ljubljano juž. kol. Praga iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m. jutraj osonni vlak v Dunaja čez Amstetten, Monakovo, Inomost (direktni vozovi I. in II. razreda), Franzensfeste, Solnograd, Linc, Steyr, Ljubno, Celovec, Beljak. — Ob 7. uri 12 m. jutraj osonni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m. dopoldne osonni vlak v Dunaja čez Amstetten, Prago (direktni vozovi I. in II. razr.), Karlove vane, Heb, Marijine vane, Pizen, Budjevice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz, Genevo, Curih, Bregec, Inomost, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubno, Celovec, St. Mohor, Pontabel. — Ob 4. uri 44 m. popoldne osonni vlak v Dunaja, Ljubna, Selzthal, Beljaka, Celovca, Monakovega, Inomosta, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m. zvečer osonni vlak v Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla, čez Selzthal iz Inomosta, čez Klein-Reifling iz Steyr, Lince, Budjevice, Pizna, Marijinih varov, Heb, Francovih varov, Prage, Lipskega. — Ob 8. uri 38 m. zvečer osonni vlak iz Lesce-Bled samo ob nedeljah in praznikih od 31. maja. — Praga iz Novega mesta in Kočevja. Osonni vlaki: Ob 8. uri 44 m. zj. iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m. popoldne iz Straže, Toplice, Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 35 m. zvečer istotako. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m. jutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 7. uri 10 m. in ob 10. uri 45 m. ponoči samo ob nedeljah in praznikih. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m. jutraj, ob 11. uri 6 m. dopoldne, ob 6. uri 10 m. in ob 9. uri 55 m. zvečer samo ob nedeljah in praznikih. (1)

„ANDROPOGON“

(Iznajdilec P. Herrmann, Zgornja Poljskava)

je najboljši, vsa pričakovanja prekaša-joče sredstvo za rast las, katero ni nikako sleparstvo, ampak skozi leta z nenavadnimi uspehi izkušena in zjamčena neškodljiva tekočina, ki zabrani izpadanje las in odstrani prah-haje.

Značilno je, da se pri pravilni rabi že čez 4 do 5 tednov opazi močna rast las, kakor tudi brade, in imajo novo zrastle lasje pri osivelih zopet svoje nekdanjo naravno barvo. — Mnogoštevilna priznanja. Cena steklenice 3 K.

Dobi se v vseh mestih in večjih krajih dežele.

Glavna zaloga in razpošiljatev v Ljubljani pri gospodu

Váso Petričič-u.

V zalogi imata tudi gg. E. Mahr in U. pl. Trnkóczy v Ljubljani in g. A. Rant v Kranju. Dobiva se tudi v Novem mestu v lekarni pri „Angelju“. Preprodajalci popust. (213-17)

„SLAVIJA“

vzajemna zavarovalna banka v Pragi.

Rezervni fond: 25,000,000 K. Izplačane odškodnine in kapitalije: 75,000,000 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države

z vseskozi slovansko-narodno upravo. (26-55)

Vsa pojasnila daje:

Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastnej bančnej hiši v Gospodskih ulicah šte. 12.

S

sta najbolj koristni štedilni mili

za hišno rabo!

Dobivate ju po špecerijskih prodajalnicah.

Župim za mojo zbirko

star zlat denar in

stare kolajne (medalje).

Nadporočnik Nowak

garnizijska bolnica, Ljubljana.

Kleparske

pomočnike

sprejme takoj

Ivan Rojina (1330-2)

kleparski mojster v Spod. Šiški.

Sprejme se takoj dobro izvežbana

prodajalka

špecerijskega blaga proti dobri plači

kot voditeljica neke podružnice na

deželi.

Natančneje pove upravnistvo

„Slov. Naroda“. (1319-3)

Krepčajte se s

Kulmbaškim re-

dilnim pivom

katero se dobi v steklenicah pri

Edmund Kavčič-u

v Ljubljani, Prešernove ulice

nasproti glavne pošte. (11-110)

Učenca

sprejme v trgovino špecerijskega

blaga (1313-2)

Ferd. Hlebs v Kranju.

Dobro idoča

trgovina

se vzame takoj v najem bodisi na

deželi ali v mestu. (1328-2)

Ponudbe prosim pod „Trgovina I.“,

poste restante, Ljubljana.

Veliko iznenadenje!

V življenju še ni bilo enake prilike.

500 komadov za gld. 1.80.

1 prekrasno pozlačena, 36 ur idoča preci-

zijska anker ura s sekundnim kazalcem,

natančno idoča, za kar se 3 leta jamči,

1 moderna svilena kravata za gospode, 3

komadi ff žepnih robocev, 1 gosposki prstan

s ponarejenim žlahtnim kamnom, 1 dulec

(ustnik za smotke iz jantarja, 1 elegantna

damska broža (novost), 1 prekrasno žepno

toaletno zrcalce, 1 usnat mošnjiček za de-

nar, 1 žepni nožek s pripravo, 1 par man-

šetnih gumbov, 3 naprsni gumbi, vsi iz

double zlata s patentiranim zaklepom, 1

mični album s slikami, obsegajoč 36 naj-

krasnejših slik, 5 šalijih predmetov, ki

vzbujajo tako pri mladih kakor pri starih

veliko veselost, 1 jako koristno navodilo

za sestavljanje pisem, 20 predmetov, po-

trebnih za dopisovanje, in še 400 raznih

predmetov, ki so v domačiji neobhodno po-

trebni. Vse skupaj z uro vred, ki je sama

tega denarja vredna, velja samo gld. 1.80.

Razpošilja proti poštnemu povzetju, ali če

(1347) se denar naprej pošlje

dunajska razpošiljalna tvrdka

Ch. Jungwirth, Krakov A/15.

NB. Za neugajajoče se vrne denar.

Tovarna mila

Pavel Seemann

Ljubljana.

Pisarsko službo

bi rad nastopil mlad mož, ki je

absolviral 4 realčne razrede, je zmo-

žen slovenščine in nemščine v go-

voru in pisavi ter tudi nekoliko risar

Ponudbe pod „Pisar“ na uprav-

ništvo „Slov. Naroda“. (1308-2)

Učenec

14-15 let star, krepak in zdrav, se

sprejme takoj v trgovino z mešanin-

biagom v mestu na Gorenjskem.

Naslov pove upravnistvo „Slov.

Naroda“. (1312-2)

Stanovanje

obstoječe iz 3 sob, kubinje in pritlik,

z delom vrta, se odda s 1. avgustom

kaki mirni stranki. (1336-1)

Letna najemnina znaša 480 kron

Uprava „Reininghausove pivovarne“

Spod. Šiška.

Kopališče

na Hrvatskem

išče za sezono 1903 večjega, mladega

neozženega

zdravnika

pod jako poveljnimi pogoji

Ponudbe pod B. T., poste restante

Zagreb, gornje mesto. (1344-1)

Café-Restavrant „ŠVICARIJA“.

Od sobote, dne 16. maja 1903. l. naprej

vsako soboto

točenje monakovskega frančiškanskega

Leist-piva (Leistbräu).

Priporočam tudi izborno Koslerjevo carsko pivo, koje tudi še

nadalje točim in pristna štajerska, dolenska in istrijska na-

mizna vina. * Priznana dobra kuhinja! *

Za obilni obisk se najviljudneje priporočam

z najodličnejšim spoštovanjem